WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 3 lutego 2017 r.

ZP-KNPS.431.2.3.2017.MS1

Pan
Sylwester Pajęcki
Dyrektor
Wrocławskiego Centrum Opieki
i Wychowania

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 19 – 20 stycznia 2017 r. na podstawie art. 122 i art. 186 pkt 3 lit. a i b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 575, ze zm.) kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie: Magda Saska – inspektor wojewódzki, przewodnicząca kontroli i Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym we Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania (WCOW) przy ul. Lekcyjnej 29, 51-169 Wrocław Placówka nr 2 przy ul. Poleskiej 15/31, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką".

Przedmiotem kontroli była ocena dokumentowania przez Placówkę pracy opiekuńczo – wychowawczej oraz zgodność zatrudniania pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 15 grudnia 2016 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2017 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 19 stycznia 2017 r. funkcję Dyrektora Placówki pełnił Pan Sylwester Pajęcki odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach. W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ***ocenę pozytywną***, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń składanych przez dyrektora Placówki i pracowników, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod nr 22. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie" lub „rozporządzeniu" należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W toku prowadzonych czynności ustalono:

Zgodnie z art. 101 ust. 2 ustawy Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania, ul. Lekcyjna 29, 51-169 Wrocław Placówka nr 2 z siedzibą przy ul. Poleskiej 15/31 działa w oparciu o Regulamin organizacyjny opracowany w dniu 23 września 2015 r. Dokument jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

(dowód: akta kontroli str. 16-30)

Placówka jest placówką opiekuńczo-wychowawczą łączącą zadania typu socjalizacyjnego i typu interwencyjnego, zapewniającą miejsca dla 14 wychowanków i działającą na podstawie decyzji nr PS-IS.9423.19.2014 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 lutego 2014 roku. Na dzień kontroli w ewidencji zapisanych było 14 dzieci, żaden podopieczny nie przebywał w Placówce na podstawie art. 95 ust. 3a ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 1-2, 31-33)

Analiza akt wykazała, że zgodnie z § 2 ust. 1 i § 8 ust. 1 pkt 1 – 5 rozporządzenia każdy wychowanek posiadał właściwe skierowanie do WCOW Placówki nr 2 wystawione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu (organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) oraz wymagany komplet dokumentów tj.: postanowienie sądu, odpis aktu urodzenia, dokumentację zdrowia w tym kartę szczepień, dokumenty szkolne (w szczególności świadectwa), informację o prowadzonej pracy z rodziną i jej rezultatach oraz odpis aktu zgonu rodzica, w przypadku jego śmierci. W przypadku braku możliwości przekazania pełnego kompletu dokumentów Placówce w momencie przekazywania dziecka, uzupełniano je na bieżąco.

(dowód: akta kontroli str. 34-35)

Działania podejmowane przez pracowników Placówki mają na celu powrót dziecka do rodziny oraz utrzymywania przez dziecko stałego kontaktu z rodziną zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 oraz art. 100 ust. 3 ustawy. Do trzech miesięcy od momentu przyjęcia wychowanka do Placówki pracownik socjalny zatrudniony w WCOW przygotowuje diagnozę środowiska rodzinnego pod kątem możliwości powrotu dziecka pod opiekę rodziców

biologicznych, tj.: opracowuje arkusz „Informację o sytuacji rodziny pochodzeniowej dziecka zabezpieczonego we WCOW". Następnie przygotowuje „Plan pracy socjalnej z rodziną dziecka umieszczonego we WCOW" oraz w przypadku odwiedzin na bieżąco uzupełnia „Kartę osoby odwiedzającej" zapoznając rodzinę biologiczną z „Regulaminem odwiedzin dzieci we WCOW" oraz „Procedurą przepustkowania dzieci". Ponadto do obowiązków pracownika socjalnego należy stały kontakt z rodziną pochodzenia dzieci w miejscu zamieszkania rodziny oraz w Placówce. Każdorazowo po spotkaniu z rodziną pracownik wypełnia „Arkusz kontaktów z rodziną biologiczną" oraz dwa razy w roku dokonuje aktualizacji sytuacji rodziny w „Raporcie pracownika socjalnego i aktualizacji danych na temat sytuacji rodziny pochodzeniowej dziecka zabezpieczonego we WCOW". Dodatkowo pracownik socjalny współpracuje z pracownikami Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu, kuratorami sądowymi, asystentami rodziny oraz specjalistami (pedagog, psycholog, terapeuta, pielęgniarka) i wychowawcami pracującymi z wychowankami. Ponadto, pracownicy WCOW dbają o pozytywny wizerunek rodziców w oczach dzieci, zachęcając rodziców do wypełniania obowiązków rodzicielskich, tj.: sprzątania w placówce, pomocy w odrabianiu lekcji, udziału w wywiadówkach oraz wspólnych posiłkach. W przypadku pracy dotyczącej powrotu dziecka do domu rodzinnego odnotowano, iż w 2015 r. jedno rodzeństwo powróciło do domu. Obecnie dwójka dzieci (rodzeństwo) oczekuje na decyzję sądu o możliwość powrotu do domu, gdyż matka złożyła wniosek o przywrócenie władzy rodzicielskiej.

(dowód: akta kontroli str. 36-48, 50)

Obligatoryjnym obowiązkiem jest organizowanie i dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w Placówce, sporządzenie wniosków o zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce oraz przesłanie wniosku do właściwego sądu, o czym mówią art. 136, art. 137 i art. 138 ust. 1 i 2 ustawy. W trakcie analizy dokumentacji ośmiorga wychowanków przebywających w Placówce nr 2 stwierdzono terminowe organizowanie Zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, tj.: nie rzadziej niż co pół roku. W jednym przypadku Zespół został zorganizowany trzykrotnie w ciągu dwunastu miesięcy z uwagi na zmianę sytuacji osobistej wychowanka. Podczas posiedzenia Zespołów każdorazowo obecny był: dyrektor Placówki, pedagog, psycholog i pracownik socjalny, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka oraz przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W jednym przypadku w Zespole uczestniczyła także pielęgniarka, w dwóch przypadkach kurator sądowy. Na posiedzenia Zespołów każdorazowo pisemnie zapraszani byli rodzice dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych praw rodzicielskich. Natomiast z analizowanej dokumentacji wynikało, iż mimo pisemnego zaproszenia rodzice uczestniczyli

w Zespołach tylko czterokrotnie. W czasie posiedzenia Zespołu dokonywano oceny sytuacji dziecka w obszarach zgodnych z art. 136 ustawy, następnie formułowano na piśmie wniosek wraz z uzasadnieniem dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyłano go do właściwego sądu.

(dowód: akta kontroli str. 51-72)

W przeanalizowanej dokumentacji ośmiorga wybranych dzieci każdy wychowanek posiadał diagnozę psychofizyczną opracowaną przez pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego oraz pielęgniarkę. Dokumenty te zawierały informacje dotyczące obszarów wskazanych w rozporządzeniu w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej i zostały przygotowane najpóźniej do trzech miesięcy po przyjęciu dziecka do Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 72-78)

Na podstawie diagnoz wychowawca kierujący procesem wychowawczym danego dziecka, zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia, przygotowuje dla każdego wychowanka plan pomocy, który obejmuje okres dwunastu miesięcy. W planach oznaczono cel główny pracy z dzieckiem, jako jeden z czterech wskazanych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz wyznaczono działania krótkoterminowe i długoterminowe. Plany nie posiadały podpisów świadczących o współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną dziecka. Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora WCOW w okresie objętym kontrolą żadna z rodzin wychowanków umieszczonych w Placówce nr 2 nie była objęta wsparciem asystenta rodziny z zasobów Gminy. Natomiast plany modyfikowane były na posiedzeniach Zespołów w sprawie oceny sytuacji dziecka przy współudziale przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracownika socjalnego. W dokumentach dotyczących planów pomocy dziecku oraz modyfikacjach tych planów nie było daty ich sporządzenia. W przyszłości w odniesieniu do planu pomocy dziecka oraz jego modyfikacji winno się wskazywać datę sporządzenia powyższych dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 79-80)

Obligatoryjnym dokumentem prowadzonym w placówce jest karta pobytu dziecka, o czym mówi § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. W okresie kontrolnym w Placówce nr 2 każdy wychowanek miał prowadzoną kartę pobytu, uzupełnianą systematycznie w każdym miesiącu (w przypadku pobytu w placówce typu socjalizacyjnego) lub raz na dwa tygodnie (w przypadku pobytu dziecka w placówce typu interwencyjnego), zawierającą informacje we wszystkich obszarach wskazanych w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 81-82)

Dla każdego podopiecznego, zgodnie z § 17 ust.1 pkt 3 i 4 rozporządzenia, prowadzi się karty udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów dla dzieci tego wymagających oraz arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych dla każdego dziecka. W okresie objętym kontrolą każdy z wychowanków posiadał arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych uzupełniane raz w miesiącu. Ponadto, wszystkie dzieci przebywające w Placówce miały przygotowany „Indywidualny plan zajęć specjalistycznych z psychologiem/pedagogiem", na podstawie którego prowadzone były zajęcia specjalistyczne w określonym kierunku i z określoną częstotliwością. Każdy temat miał odzwierciedlenie w „Karcie udziału w zajęciach specjalistycznych" z opisem przebiegu spotkania. Wychowankowie brali udział w zajęciach indywidualnych oraz grupowych. Z wybranej grupy kontrolnej jeden wychowanek, przebywający od poniedziałku do piątku w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym, odbywał zajęcia specjalistyczne w swoim ośrodku oraz dodatkowo brał udział w spotkaniach z psychologiem i pedagogiem, w momencie przebywania na dłuższej przepustce w Placówce (wakacje, ferie zimowe, przerwy świąteczne, weekendy). Dzięki współpracy obu jednostek zajęcia w Placówce były zgodne z celami i oddziaływaniami opracowanymi przez pracowników MOS.

(dowód: akta kontroli str. 83-89)

W myśl obowiązku wynikającego z art. 100 ust. 4 i 5 ustawy dotyczącego zgłaszania informacji do ośrodka adopcyjnego o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną stwierdzono, że w dniu kontroli w przypadku dwóch rodzeństw pozbawionych całkowitej opieki rodziców biologicznych obowiązek ten został zachowany.

(dowód: akta kontroli str. 31-33)

Zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (począwszy od dnia 19 września 2014 roku) winien złożyć do właściwego sądu wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Do wskazanego powyżej wniosku dołącza się opinię gminy pochodzenia dziecka lub podmiotu prowadzącego pracę z jego rodziną. W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że w stosunku do 5 wychowanków, którzy przekroczyli termin 18–stu miesięcy pobytu w pieczy zastępczej Dyrektor Placówki dopełnił obowiązku wynikającego z art. 100 ust. 4a ustawy i wystąpił do sądu z wnioskiem o wydanie zrządzeń wobec małoletnich i uregulowanie sytuacji prawnej. Do dnia kontroli we wszystkich wskazanych przypadkach sąd nie uregulował sytuacji prawnej dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 49)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 lit. a, b rozporządzenia, placówka powinna zapewnić wszystkim wychowankom dostęp do nauki w zależności od ich potrzeb, w szkołach lub w systemie nauczania indywidualnego. W wyniku przeprowadzania czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie dzieci realizują obowiązek szkolny: Gimnazjum nr 24 im. Janusza Korczaka we Wrocławiu przy ul. Przybyszewskiego 59 – 1 osoba; Gimnazjum nr 2 im. Józefa Mackiewicza we Wrocławiu przy ul. Gorlickiej 25 – 1 osoba; Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapeutyczny w Bystrzycy Górnej, Zespół Placówek Specjalnych w Bystrzycy Górnej Gimnazjum nr 2 w Bystrzycy Górnej 48 – 1 osoba; Zasadnicza Szkoła Zawodowa we Wrocławiu przy ul. Dawida – 1 osoba; Szkoła Podstawowa nr 10 we Wrocławiu przy ul. Inflanckiej 13 – 10 osób. Żadne z dzieci nie wymaga nauki w systemie nauczania indywidualnego.

(dowód: akta kontroli str. 31-33)

Wszyscy podopieczni powyżej 5 roku życia otrzymują kieszonkowe. Na dowód przedstawiono listy wypłat z podpisami dzieci oraz informacją, na co wychowanek przeznaczył kieszonkowe. Wysokość przyznawanych kwot wynosiła 20 zł, natomiast w miesiącu listopadzie i grudniu 2016 r. kwota była równa 50 zł. Przestrzegany jest zatem zapis § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia dotyczący wypłacania dzieciom kwoty pieniężnej do własnego dysponowania, której wysokość nie jest niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Placówka dysponuje Regulaminem przyznawania kieszonkowego, który jest zgodny z zapisami rozporządzenia i ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 76)

W okresie objętym kontrolą spośród 14 wychowanków Placówki nr 2 żaden nie osiągnął pełnoletności. Natomiast zgodnie z art. 145 ustawy ust. 2 jeden podopieczny, który skończył 17 rok życia, na rok przed osiągnięciem pełnoletności, wyznaczył opiekuna usamodzielnienia i przedstawił pisemną zgodę tej osoby, co jest zgodne z obowiązującymi przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 90)

Na podstawie przedłożonego przez Dyrektora Placówki Zeszytu Dyżurów Nocnych, w którym odnotowana jest: data, stan dzieci, osoba przyjmująca i zdająca dyżur, godziny obchodów oraz miejsce na uwagi i podpis wychowawcy stwierdzono, że dyżury wychowawcze były zgodne z § 11 ust. 2 i § 12 ust. 2 rozporządzenia. W czasie dyżurów nocnych prowadzony był obchód po pokojach zamieszkiwanych przez dzieci od 3 do 7 razy w ciągu jednej nocy.

(dowód: akta kontroli str. 50)

We Wrocławskim Centrum Opieki i Wychowania prowadzona jest Księga wychowanków dla wszystkich wychowanków zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia. W Księdze widniało: nazwisko i imię wychowanka, data i miejsce urodzenia, nazwisko, imiona oraz adres rodziców biologicznych lub opiekunów prawnych oraz data i miejsce przyjęcia dziecka. Dodatkowo odnotowana była również data i miejsce przyjęcia dziecka, data i przyczyna skreślenia dziecka z Księgi oraz adres placówki opiekuńczo-wychowawczej, do której wychowanek został przeniesiony. Przy każdym wychowanku widniał adres ostatniego miejsca zamieszkania dziecka, jeśli był inny niż adres zamieszkania rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 49)

W sytuacji przeprowadzania postępowania wyjaśniającego i konieczności powiadamiania stosownych służb w przypadkach nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w Placówce, WCOW wprowadziło „Procedurę postępowania w przypadku ucieczki wychowanka" z dnia 1.09.2016 r. zgodną z § 5 rozporządzenia. W okresie objętym kontrolą w Placówce nr 2 nie zdarzyły się nieusprawiedliwione nieobecności wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 91-92)

Na podstawie oświadczenia złożonego przez Dyrektora stwierdzono, że w roku szkolnym w ramach realizacji obowiązku zapewnienia pomocy wychowankom w nauce szkolnej, codziennie (od poniedziałku do piątku) w godzinach popołudniowych w Placówce odbywała się tzw. nauka własna pod opieką wychowawcy. Dzieci miały zapewnioną pomoc i wsparcie w nauce również ze strony wolontariuszy (raz w tygodniu) lub ze strony psychologa lub pedagoga Placówki (w razie indywidualnej potrzeby). W mijającym roku szkolnym dla wychowanków Placówki nr 2 odbywały się zajęcia wyrównawczo-kompensacyjne i zajęcia wyrównawcze organizowane we współpracy ze szkołami. Każde dziecko miało możliwość korzystania z poradnictwa, konsultacji i diagnozy w poradni psychologiczno-pedagogicznej. W Placówce nr 2 jeden z wychowanków, który osiąga wybitne wyniki w nauce realizuje formę pomocy koleżeńskiej dla młodszych dzieci, głównie z przedmiotów ścisłych.

(dowód: akta kontroli str. 93-94)

Pan Sylwester Pajęcki zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania oraz Pani Monika Pezdek zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zastępcy dyrektora posiadają kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 3 ustawy. W okresie objętym kontrolą w Placówce nr 2 zatrudnionych było 6 wychowawców w wymiarze 5 i 3/4 etatu oraz pedagog, psycholog, pracownik socjalny i pielęgniarka w wymiarze 1/2 etatu. Pracę specjalistów wspierał terapeuta zatrudniony na podstawie umowy cywilno–prawnej.

Potwierdzone za zgodność z oryginałem dyplomy ukończenia studiów wyższych oraz oświadczenia zgodne z art. 98 ust. 1 i 3 ustawy złożone w aktach osobowych pozwoliły na stwierdzenie, że wszystkie osoby uprawnione ustawowo do pracy z dziećmi miały wymagane kwalifikacje zawodowe. W Placówce nr 2 nie ma zatrudnionego opiekuna dziecięcego.

(dowód: akta kontroli str. 93, 95-99)

W jednostce kontrolowanej nie stwierdzono wystąpienia uchybień ani nieprawidłowości, w związku z tym **nie wydaje się zaleceń pokontrolnych**.

Pouczenie
Zgodnie z art. 197 d ust. 2 i ust. 3. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r, poz. 575, ze zm.), kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do nich pisemne umotywowane zastrzeżenia. Wojewodą w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
(kierownik komórki do spraw kontroli)

Podpisy osób kontrolujących:

Magda Sawka
(przewodniczący zespołu inspektorów)

Monika Banach
(członek zespołu inspektorów)

Do wiadomości:
1) Prezydenta Miasta Wrocławia